

KÍSÉRLET HEBEFRÉN ÉS CIKLOFRÉN NŐBETEGEK SZOMATOMETRIAI MÓDSZERREL TÖRTÉNŐ ELKÜLÖNÍTÉSÉRE

Írta: KELEMEN ANDRÁS

(Budapest VIII. ker. Tanács Idegbeteg gondozó Intézete, Budapest)

1973 augusztusában megkezdett vizsgálataimmal bekapcsolódtam a Semmelweis OTE Pszichiatriai (korábban: II. Neurológiai és Pszichiatriai) Klinika endogén pszichotikus betegeinek 5 éves megfigyelési idő után történő katamnesztikus vizsgálatába (PETHŐ et al. 1975). A prognosztikai érvénnyel rendelkező, LEONHARD (1957) szerint értelmezett diagnosztizálás elsősorban PETHŐ 25-25 nőbetegből álló hebefrén és ciklofrén mintájára terjedt ki, mely iskolázottság, szociális helyzet és családi állapot szempontjából jól parallelizált, az életkori megoszlás eltérése ($\bar{x}_{cycl.} = 35,8$ év, $\bar{x}_{heb.} = 27,5$ év) pedig szomatometriai szempontból nem tekinthető hibaforrásnak. Ezt a mintát tovább kiegészítve, majd szűkítve a valamilyen szempontból kevésbé értékelhető egyedekkel, az első vizsgálati szakaszban 18 ciklofrén és 18 hebefrén nőbetegre vonatkozólag állítottam össze a szomatometriai, az oldaldominanciára vonatkozó, valamint személyiségtipológiai és klinikai adatokat. Ezek közül jelenleg csak a szomatometriaiakra szorítokozom, azzal a megjegyzéssel, hogy pszichopatológiai és klinikai szempontból a két betegcsoport igen jól elkülönül egymástól. Ennek következtében két mintámat függetlennek tekinthetem.

A betegeken összesen 32 metrikus jelleget vizsgáltam. A szórásokban az F-próba bizonyossága szerint lényeges eltérés nem mutatkozott (azaz $F = 5\%$ -ra nem volt szignifikáns) 19 jelleg esetén. Ezek: *testsúly, termet, ülőmagasság, vállmagasság, (kéz)ujjmagasság, csípőtővismagasság, fej-fülmagasság, vállszélesség, csípőszélesség, mellkasmélység, fejkerület, mellkaskerület, haskerület, felkarkerület, alkarkerület, arcmagasság, arcszélesség, fejhossz, fejszélesség.*

Az egyes jellegekre elvégzett t-próba eredményei a következők: *igen szignifikánsnak* ($p < 0,01$) mutatkozott az eltérés a következő jellegekben: *testsúly, ülőmagasság, csípőszélesség, fejkerület, haskerület, felkarkerület, fejhossz. Szignifikáns* ($p < 0,05$) volt az eredmény a termet, a mellkaskerület, alkarkerület és az arcszélesség esetén. *Nem mutatkozott szignifikancia* a vállmagasság, ujjmagasság, csípőtővismagasság, fej-fülmagasság, vállszélesség és mellkasmélység esetében. A metrikus adatok középértéke és szórása kivétel nélkül minden jelleg esetén kisebb értéket adott a hebefrén csoportban. Ezért munkahipotézisnek ajánlok a továbbiakra: feltételezem, hogy a hebefrének a testi fejlődésben nem érik el a ciklofrének szintjét, és a hipoplasztikus és diszpláziás testalkat gyakoribb előfordulásával kell számolnunk e betegeik között.

Első megközelítésre kapott eredményeim alapján úgy vélem, hogy — tekintettel a mutatózó különbségekre — a kutatást érdemes a továbbiakban nagyobb mintára, valamint az endogén pszichózisokon belül további alcsoportokra kiterjeszteni, és egyúttal szomatotipizálást végezni. (E munkát az ELTE Embertani Tanszékével együttműködve Dr. Eiben Ottóval közösen 1976. év tavaszán megkezdtuk.)

- EIBEN O. (1965): Főiskolás nők somatometriai és dynamometriai vizsgálata. — Testnevelés-és Sportegészségügyi Szemle, 2; 95—111.
- LEONHARD, K. (1957): Aufteilung der endogenen Psychosen. — Akademie, Berlin.
- PETHŐ B. (1972): A pszichiatriai nozológia értékessége, a cycloid psychosisok és a hebephreniák differenciáldiagnosztikája kapcsán. — Kandidátusi disszertáció, Budapest.
- PETHŐ, B.—KELEMEN, A.—KOPP, E.—CZEIZEL, E.—UNGVÁRI, G.—GEREVICH, J.—SZILÁGYI, A. (1975): Fünfjährige katamnestische Untersuchungen an zyklid-psychotischen (schizo-affektiven) und hebephrenen Kranken und ihren Verwandten ersten Grades. — 2nd Internat. Cong. C.I.A.N.S., Prague.

ATTEMPT AT SEPARATING HEBEPHRENIC AND CYCLOPHRENIC
FEMALE PATIENTS WITH A SOMATOMETRIC METHOD

by A. KELEMEN

(Summary)

In the course of a 5 years' catamnestic clinical and psychological examination of hebephrenic and cyclophrenic patients categorized according to LEONHARD (1957), the author also surveyed the patients' data as to the predominance of sides and their somatometric data. In connection with the body measurements arose the question whether an essential difference could be expected in the two categories of diseases belonging to the schizophrenia group. The author formed two well-parallelized groups of 18 patients each, and for the 19 metric characters of these in which the F-test permitted this, he did the comparison of the characters by means of the t-test. A tendency of lower numerical values appeared with the hebephrenic patients, which was significant on a 1% level with 7 characters, on a 5% level with 4 characters and not significant with 8 characters. The author concludes that this result actuates the extension of the examinations as to methodology and sampling.

A szerző címe: DR. KELEMEN ANDRÁS
Author's address: H-1801 Budapest, Auróra u. 20—22.
Bp. VIII. ker. Tanács Idegbeteg gondozó Intézete